

Független Szó

A Vasutasok és Közlekedésben Dolgozók Demokratikus Munkástanácsának időszakos kiadványa
XX. évfolyam 2009 október 6.

Emlékezzünk az aradi tizenhármakra...

Aulich Lajos (1792-1849) Császári tiszt volt, a Sándor gyalogezred alezredese, 1848-ban honvédezered, 1849-től tábornok. Görgey híve volt, 1849. július 14-től augusztus 11-ig ő volt az ország utolsó hadügyminisztere.

Damjanich János (1804-1849) Szerb határőr-családból származott, a magyar nemzeti törekvések és a radikális polgári reformok híve volt. 1848 nyarán csatlakozott a magyar honvédséghez. A délvidéki sikeres harcok elismeréseként tábornokká nevezték ki. Csapataival nagy sikereket ért el a tavaszi hadjárat során, győzelmeihez nagyban hozzájárult katonai tudása és személyes bátorsága is. Világos után ő is letette a fegyvert a cári csapatok előtt.

Desseffy Arisztid (1802-1849) Középbirtokos nemes, 1839-ig a császári hadseregben szolgált. 1848-ban belépett a Sáros vármegyei nemzetőrségbe, hamarosan alezredes, majd ezredes lett. 1849-ben tábornoki kinevezést kapott. A temesvári csata után hadosztályát török földre akarta átvetetni, de Karánsebesnél Liechtenstein osztrák altábornagy rábeszélésére letette a fegyvert. A rá szabott ítélet eredetileg kötél általi halál volt, amelyet kegyelem útján fõbelövésre változtattak.

Kiss Ernő (1799-1849) Császári tiszt volt, a Hannover huszárezred ezredese. 1848 nyarán felajánlotta szolgálatát a magyar kormánynak. 1848. október 12-én tábornokká és a bányász sereg főparancsnokává nevezték ki. 1848. december 22-én altábornaggyá, 1849. január 9-én országos főhadparancsnokká léptetik elő.

Knézych Károly (1808-1849) Tiszt volt a császári seregben, 1848-ban századosként részt vett a délvidéki harcokban. 1849. Márciusától a főseregnél a tavaszi hadjárat során dandárparancsnok ezredesi rangot kapott. A peredi csata után Görgey leváltotta, ekkor Kossuth a felső-tiszai tartalék hadtest parancsnokává nevezte ki.

Lahner György (1795-1849) Volt császári tiszt, majd 1848-ban a 3. honvédszázalaj parancsnoka. 1848 októberében ezredes, hadfelszerelési és fegyverkezési felügyelő lett. 1849 januárjától a nagyváradi fegyvergyár vezetője, a szabadságharc hadiiparának irányítója volt. 1849. február 6-án tábornokká nevezték ki.

Lázár Vilmos (1815-1849) Volt császári tiszt, 1848-ban százados, 1849 februárjától őrnagy, majd ezredesi rangban dandárparancsnok az északi hadseregnél. Betegsége következtében csak 1849 nyaratól vett részt a harcokban. Karánsebesnél tette le a fegyvert. A börtönben írott visszaemlékezései 1883-ban megjelentek.

Leiningen-Westerburg Károly (1819-1849) A magyar szabadságharc német származású honvédtábornoka előbb császári tiszt volt, majd az 1848-as harcok idején Damjanich parancsnoksága alatt szolgált. Kiváló katona volt, minden csatában kitűnt személyes bátorságával. Németül írt naplóját és leveleit később kiadták.

Nagysándor József (1804-1849) 1823-tól a császári hadseregben szolgált, 1844-ben huszárkapitányként vonult nyugalomba. 1848-ban a magyar kormány szolgálatába állt, őrnaggyá nevezték ki a Pest vármegyei lovas nemzetőrséghez. Kitűnt a szolnoki, a tápióbicskei, az isaszegi és a váci csatákban. Ezután tábornokká léptették elő. Nagyváradon csatlakozott Görgeyhez, augusztus 9-én Aradra ment és serege maradványaival Schlikkel készült megütközni, de Görgey ebben megakadályozta. Ezután követte a fővezért Világosra, bár nem tartozott Görgey hívei közé.

Pölteberg Ernő (1813-1849) Császári tiszt, majd kapitány volt a Sándor-huszároknál. 1848 nyarán ezredével együtt Magyarországra helyezték, ahol a magyar szabadságharc ügyének híve lett. Kitűntette magát a kápolnai csatában. 1849 áprilisában ezredes lett, június 2-án pedig tábornok. Görgey bizalmasaként ő közvetítette a cári hadsereggel folytatott tárgyalásokat a fegyverletételről. Ennek megtörténte után az osztrákok elfogták és 12 társával Aradon kivégezték.

Schweidel József (1796-1849) Császári tiszt volt a Sándor-huszároknál. Ezredét a forradalom kitörése után Bécsből hazavezette. 1848 októberében tábornok lett, Buda visszafoglalása után Pest hadiparancsnoka. A forradalom bukása után letartóztatták és bitó általi halálra ítélték, de végül felesége könyörgésére az ítéletet golyó általi halálra változtatták.

Török Ignác (1795-1849) Az 1848-49-es évi szabadságharc alatt Komárom erődítési munkáit irányította, s 1849 márciusáig ő volt a vár parancsnoka. Júniusban Budán, majd júliusban Szegeden erődítéseken dolgozott. 1849-ben nevezték ki tábornokká.

Vécsey Károly (1807-1849) Császári tisztként őrnagyi rangot ért el. 1848 nyarán a magyar kormánynak ajánlotta felszolgálatát. 1848 decemberétől tábornok, 1849-ben váradi várparancsnok lett. A világosi fegyverletétel idején Temesvárt ostromolta, majd augusztus 21-én ő is letette a fegyvert a cári csapatok előtt.

